

Recenzent: prof. dr hab. Alina Ratkowska
Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina
ul. Okólnik 2, 00-368 Warszawa
alina.ratkowska@chopin.edu.pl

Gdańsk, 28.12.2024

Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego

dr Mai Miro-Wiśniewskiej

Zleceniodawca recenzji:
Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Do pisma Sekretarza komisji habilitacyjnej dołączona została dokumentacja dr Mai Miro-Wiśniewskiej wraz z osiągnięciem habilitacyjnym w postaci nagrania Sonat na klawesyn i flet traverso op. 91 Josepha Bodina de Boismortiera.

Dane o Kandydatce

Maja Miro-Wiśniewska urodzona w Krakowie 1978 roku, ukończyła Akademię Muzyczną w Krakowie w klasie fletu traverso prof. Małgorzaty Wojciechowskiej (2005), później zaś doskonaliła swoje umiejętności pod kierunkiem prof. Martena Roota w Conservatorium van Amsterdam, gdzie w roku 2008 otrzymała tytuł Master of Music. W 2016 roku uzyskała stopień doktora sztuk muzycznych nadany przez Akademię Muzyczną im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku na podstawie rozprawy doktorskiej „Nowe oblicze fletu barokowego w kompozycja XX i XXI wieku na przykładzie utworów Murraya Barky’ego, Mirandy Driessen, Katarzyny Szwed, Macieja Jabłońskiego, Johna Thowa, Merijna Bisschopsa, Allison Cameron” (promotor dr hab. Małgorzata Skotnicka). Wykształcenie Habilitantki obejmuje także inne kierunki studiów. Dr Maja Miro-Wiśniewska w roku 2002 uzyskała tytuł magistra w zakresie psychologii, (specjalność psychologia stosowana) na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,

w tym samym czasie otrzymała także tytuł licencjata w zakresie muzykoterapii na Wydziale Kompozycji, Teorii Muzyki, Rytmiki i Edukacji Artystycznej Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi.

Ocena dorobku Kandydatki

Działalność dydaktyczna Habilitantki obejmuje zatrudnienie w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, gdzie od 2023 dr Maja Miro-Wiśniewska pracuje na stanowisku asystenta na Wydziale Instrumentalnym w Katedrze Kameralistyki. Wcześniejsza współpraca z uczelniami wyższymi obejmowała zatrudnienie w Akademii Muzycznej w Krakowie (lata 2012-2014) i na Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (lata 2007-2016).

W zakresie **działalności naukowej** obszar prezentowanych przez dr Maję Miro-Wiśniewską zagadnień stanowi połączenie wielokierunkowego wykształcenia Habilitantki. Tematyka wygłaszanych przez nią wykładów obejmuje m. in. psychologiczne aspekty występów scenicznych, przy jednoczesnym prowadzeniu wykładów ściśle związanych z zagadnieniami praktyki wykonawczej na fletach historycznych i interpretacji literatury XVIII wieku przeznaczonej na flet. W podejmowanych podczas występów tematach pojawiały się także i te związane z budownictwem fletów historycznych, zachowanymi oryginalnymi instrumentami czy inspiracjami dawnym instrumentarium wśród współczesnych twórców.

Działalność koncertowa obejmuje stałą współpracę Habilitantki z klawesynistką, prof. dr hab. Małgorzatą Skotnicką, z którą od roku 2010 koncertuje ona w ramach powołanego wraz z nią zespołu instrumentów historycznych *Silva Rerum arte*. Ponadto stała współpraca łączy dr Maję Miro-Wiśniewską z orkiestrą *Goldberg Baroque Ensemble*, prowadzoną przez prof. dra hab. Andrzeja Mikołaja Szadejkę. Z obiema formacjami Habilitantka wykonała wiele koncertów i dokonała nagrań. Wśród podejmowanych inicjatyw twórczych, w których spełnia się także dr Maja Miro-Wiśniewska silnie prezentowany jest nurt nawiązujący do *performance*, w którym uwzględniany jest element improwizacji, realizowany na wielu odmianach fletu. Ponadto ważnym obszarem twórczym Habilitantki jest jej własna **działalność kompozytorska**, wynikiem której są powstałe ścieżki dźwiękowe do spektakli i filmów. W Autoreferacie do wykazanych rejestracji w formie wideo, dołączone zostały protokoły dostępu (linki), pozwalające na zapoznanie się z umieszczonymi w domenie publicznej nagraniami. Prezentują one różnorodną aktywność artystyczną Habilitantki.

Dr Maja Miro-Wiśniewska jest inicjatorką programowanego przez siebie Festiwalu Instrumentów Historycznych *Cappella Angelica*, odbywającego się w Kościele Mariackim

w Gdańsku. **Organizacja cyklicznych wydarzeń muzycznych** jest ważnym elementem działalności Habilitantki, dostrzeżonym także w poświęconych jej osobie recenzjach prasowych. Jedną z nich w fragmencie znalazła się w Autoreferacie: „Erudycja kulturowa i estetyczna Miro-Wiśniewskiej, jej znajomość środowiska nie tylko muzycznego oraz artystów spoza kręgu wykonawstwa muzyki dawnej pomagają budować coraz odważniejsze w formie i treści wydarzenia prowokujące odbiorców do zmiany perspektywy.” („Ruch Muzyczny” lipiec 2021, aut. Małgorzata Kęsicka). Wspomniane w powyższym cytacie działania wykraczające poza ściśle rozumiane wykonawstwo muzyki dawnej, dotyczą prezentowania dzieł współczesnych napisanych na flety historyczne. Do licznego grona kompozytorów, których utwory zostały zaprezentowane przez panią Maję Miro-Wiśniewską należą: Monika Szpyrka, Michał Janocha, Sławomir Kupczak, Paweł Malinowski, Agnieszka Stulgińska, Katarzyna Szwed, Marek Czerniewicz, Emil Wojtacki, Maciej Jabłoński, Wojciech Błajejczyk, Miranda Driessen, Svitlana Azarova, Paulina Załubska.

W Autoreferacie Habilitantka wskazuje także na poszukiwania własnego instrumentu, najlepiej korespondującego z jej wewnętrznym światem, zamkniętym w brzmieniach delikatnie nasyconych, subtelnym i o nikłym wolumenie. Przykładem tego jest powstały w wyniku realizacji przez Habilitantkę stypendium MKiDN instrument o nazwie „The Perfect Kisser”. Cenne poszukiwania w zakresie „brakującego medium”, instrumentu pozwalającego Habilitantce w najlepszy możliwy sposób na wyrażenie siebie, powstał z inspiracji obecnego w minionych wiekach w Europie etosu muzyka, łączącego rolę kompozytora, wykonawcy i budowniczego własnych instrumentów. Podobne doświadczenia w zakresie kształtowania nowych brzmień zostały opisane w Autoreferacie w fragmencie poświęconym powstaniu kompozycji Mirandy Driessen pt. *Tijdglas* (Klepsydra), prezentowanej podczas wystawy prac rzeźbiarza Joosta Brickera Caartena. Habilitantka zaangażowana była w powstanie katalogu brzmień wykorzystanych później w docelowej kompozycji. Podobne działania Habilitantki wiążą się z fletem odnalezionym we wraku, spoczywającym na dnie Morza Bałtyckiego. Artystka przedstawiła dalsze plany artystyczne odnoszące się do powstałej płyty cyfrowej określonej jako „szkicownik dźwiękowy”.

Ocena autoreferatu

Autoreferat obejmujący 20 stron tekstu, posiada czytelną konstrukcję, napisany został płynnym, bogatym językiem. Autorka dzieli się w nim własnymi inspiracjami, motywacjami, przedstawiając swój wewnętrzny świat, będący impulsem do poszukiwań i realizacji wielu

zamierzeń artystycznych czy naukowych. Z obowiązku recenzenckiego wskazać muszę na tzw. literówki, zmieniające zamierzony sens wypowiedzi jak np. na stronie 20 „Zgonie z zamierzeniem” (zamiast zgodnie). Wskazane powyżej usterki nie rzutują w żaden sposób na moją pozytywną ocenę dorobku Habilitantki, jak również samego Autoreferatu.

Ocena dzieła artystycznego wskazanego w postępowaniu

Habilitantka jako oryginalne osiągnięcie artystyczne, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wskazała **płyte CD pt. BOISMORTIER op. 91**. Album został wydany w roku 2021 nakładem wytwórni DUX, we współpracy z Akademią Muzyczną im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku (DUX 1807).

Na płycie został zarejestrowany zbiór *Sonates pour clavecin & flûte traversière* op. 91 Josepha_Bodina de Boismortiera, w wykonaniu Mai Miro (poprzeczny flet historyczny) oraz Małgorzaty Skotnickiej (klawesyn). Nagranie zostało zrealizowane w Galerii Sulmin, a za realizację, montaż i mastering odpowiedzialny był Marek Romanowski. Do płyty dołączona została książeczka, w której znalazły się teksty autorstwa Habilitantki i prof. Małgorzaty Skotnickiej, dotyczące sylwetki kompozytora i jego twórczości przeznaczonej na flet.

Komplet sześciu sonat został przez Artystkę wykonany z dbałością o detale, wrażliwością muzyczną i naturalnym, płynnym frazowaniem. W bardzo udanej prezentacji całości cyklu docenić należy muzyczne partnerstwo klawesynistki prof. Małgorzaty Skotnickiej, bogato różnicującej dynamicznie partię klawesynu.

Zagłębiając się w bardziej szczegółowe aspekty interpretacji, niektóre z rozwiązań nie do końca mnie przekonują. Wśród nich jest decyzja o rezygnacji z powtórek drugich części niektórych z ogniw cyklu. Ma to miejsce np. w częściach Gayement Sonaty II (track 7), Sonaty III (track 10), czy Sonaty IV (track 13). Z detali, których być może uzasadnienie kryje się w edycji z której korzystała Habilitantka, wskazać chciałabym na takt 57., w pierwszej części II Sonaty g, w którym flecistka dodaje fermatę, pozwalając sobie na swobodne wykonanie improwizowanego zdobienia. Kwestię wykonania ornamentacji dr Maja Miro-Wiśniewska poruszyła także w Autoreferacie, wspominając, że jej realizacje zdobień są zdecydowanie bogatsze od innych znanych jej rejestracji fonograficznych. Konfrontując wspomniane zamierzenie rozbudowanej realizacji ozdobników stwierdzam, że efekt przedstawiony na nagraniu jest bardzo udany i przekonujący. Wyjątkiem jest dla mnie Air z III Sonaty G, gdzie dodanie wielu ornamentów prowadzi do odejścia od charakteru, który w tej części według mnie powinien być bardziej subtelny, odpowiadający umieszczonemu

w tytule określeniu „Gracieusement”. Podobnie jako niezbyt fortunne oceniam dodanie zdobienia w takcie 51 w Gracieusement z Sonaty V. W mojej subiektywnej ocenie pewnym brakiem jest też pominięcie realizacji hemioli we fragmentach kadencyjnych, jak np. we wspomnianej już części Air z III Sonaty. Zaznaczyć jednak muszę, że są to szczegóły wynikające z mojego indywidualnego spojrzenia na przedstawione kompozycje, których interpretacja zawarta na nagraniu Habilitantki jest bardzo udana, o czym wspomniałam we wstępie do oceny dzieła.

Konkluzja

Przedstawione w postępowaniu osiągnięcia dr Mai Miro-Wiśniewskiej wnoszą znaczący wkład w rozwój polskiej kultury muzycznej. Na ich podstawie można stwierdzić, że Habilitantka realizuje z powodzeniem swój potencjał na wielu płaszczyznach, prowadząc aktywną działalność koncertową, naukową, kompozytorską czy organizacyjną. Całokształt i ranga dorobku uprawniają do podsumowania, że w przypadku dr Mai Miro-Wiśniewskiej mamy do czynienia z dojrzałą osobowością artystyczną, której wielotorowa działalność – zakończona sukcesami na wielu polach – wynika z silnie wyczuwalnej indywidualnej pasji.

Z pełnym przekonaniem stwierdzam, że Pani dr Maja Miro-Wiśniewska spełnia wymagania art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 roku*. Gorąco popieram starania Pani dr Mai Miro-Wiśniewskiej o przyznanie jej stopnia doktora habilitowanego.

